

Riktlinje för plats i kommunal förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

Gällande från 2022-11-01

Innehållsförteckning

FÖRSKOLA	1
RÄTT TILL PLATS I FÖRSKOLA	1
RÄTT TILL PLATS I ANNAN KOMMUN	2
PEDAGOGISK OMSORG	2
ANSÖKAN OM PLATS TILL FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK OMSORG	3
PLATSFÖRDELNING FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK OMSORG	3
RÄTT TILL BIBEHÅLLEN PLATS VID LÄNGRE TIDS FRÅNVARO	4
Anmäld frånvaro	4
Ej anmäld frånvaro	4
INTRODUKTION.....	4
FRITIDSHEM	4
RÄTT TILL PLATS I FRITIDSHEM	4
ANSÖKAN OM PLATS	4
PLATSFÖRDELNING	5
OMSORG UNDER TID DÅ FÖRSKOLA OCH FRITIDSHEM INTE ERBJUDS	5
RÄTT TILL PLATS I OMSORG UNDER TID DÅ FÖRSKOLA OCH FRITIDSHEM INTE ERBJUDS	5
ANSÖKAN OM PLATS	5
PLATSFÖRDELNING	5
UPPSÄGNING AV PLATS	6
VERKSAMHET UNDER SOMMAREN	6
KOMPETENSUTVECKLINGSDAGAR M.M.	6

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinje för plats i kommunal förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	Antagen 2021-03-15	Antagen av Barn- och utbildningsnämnden	
Dokumentägare Barn- och utbildningsförvaltningen	Dokumentansvarig Förvaltningschef	Reviderad 2022-10-17	Giltighet Tills vidare	
Dokumentinformation Riktlinje för plats i kommunal förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem		Diarienummer BUTN 2021/34		
Ämnesområde Styrning		Intranät ☐	Hemsida ☒	
Andra styrande dokument som omnämns Skollagen 2010:800				

Förskola

Rätt till plats i förskola

Barn som är folkbokförda i Vänersborgs kommun har från och med ett års ålder till och med vecka 31 det år barnet börjar förskoleklass, grundskola eller grundsärskola rätt till plats i förskola, i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt (8 kap. 5§ skollagen (2010:800)). Det finns också barn som har rätt till förskola trots att de inte är eller ska vara folkbokförda i Sverige. Det gäller bland annat asylsökande barn, barn som har ansökt om eller fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och barn som har rätt till utbildning i Sverige till följd av EU-rätten, EES-avtalet eller avtalet mellan EU:s medlemsländer och Schweiz om fri rörlighet för personer (29 kap.2§ skollagen).

Barn ska också erbjudas förskola om de behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl (8 kap. 7§ skollagen).

Barn vars föräldrar är föräldralediga för vård av annat barn eller arbetslösa har rätt till förskola 15 timmar per vecka (8 kap. 6§ skollagen). Allmän förskola erbjuds alla barn från och med höstterminen det år barnet fyller tre år och omfattar 525 timmar per år (15 timmar per vecka) (8 kap. 4§ skollagen). Verksamheten följer skolans läsårstider och är avgiftsfri.

Rektor beslutar hur vistelsetiden förläggs för de barn som är placerade 15 timmar per vecka i allmän förskola eller då föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga.

Kommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som inte har en plats i förskola och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola. Första kontakten ska tas inför hösten det år barnet fyller tre år. Kontakt ska sedan tas inför varje höst och varje vår då barnet inte har en plats i förskola. Sista kontakten ska tas inför våren det år barnet fyller sex år. Kommunen behöver inte ta kontakt enligt första stycket med vårdnadshavare till barn som inte är folkbokförda i Sverige enligt folkbokföringslagen (8 kap. 12 a § skollagen).

Sedan 1 juli 2022 gäller bestämmelser om ett särskilt erbjudande av plats för bättre språkutveckling i svenska. Ett barn som ska erbjudas allmän förskola enligt 4 § ska av hemkommunen erbjudas en plats vid en förskoleenhet även utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare om

1. barnet är fött utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller
2. barnets vårdnadshavare som är bosatta i Sverige är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år.

Kommunen ska sträva efter att erbjuda även andra barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som har behov av förskola för en bättre språkutveckling i svenska en plats vid en förskoleenhet utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare (8 kap. 14 a § skollagen).

Kommunen behöver inte erbjuda en plats enligt 14 a § om barnet inte är folkbokfört i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481). Kommunen behöver inte heller erbjuda en plats enligt 14 a § första stycket om det med hänsyn till barnets levnadsförhållanden eller situation i övrigt är uppenbart obehövligt (8 kap. 14 b § skollagen).

Ett erbjudande om plats enligt 14 a § ska ges från och med hösten det år barnet fyller tre år. Erbjudandet ska lämnas till barnets vårdnadshavare senast tre månader före det datum då barnet tidigast kan tas emot.

Kommunen ska hålla platsen reserverad för barnet till och med en månad efter det datum då barnet tidigast kan tas emot. Kommunens skyldighet att hålla platsen reserverat upphör om barnet inte börjar i verksamheten inom den tiden eller det framgår på något annat sätt att det inte finns önskemål om den erbjudna platsen. Ett nytt erbjudande om plats ska lämnas inför varje höst barnet inte har en plats i förskola till och med det år då barnet fyller fem år (8 kap. 14 c § skollagen).

Rätt till plats i annan kommun

Ett barn har rätt att bli mottaget i kommunal förskola i en annan kommun än hemkommunen, om barnet med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens förskola. Innan kommunen fattar beslut om att ta emot ett sådant barn ska den inhämta yttrande från barnets hemkommun (8 kap. 13 § 1 st. skollagen). Det är den mottagande kommunen som bedömer om det finns särskilda skäl att ta emot ett barn från en annan kommun.

Även barn som inte har särskilda skäl får tas emot i en annan kommuns förskola om vårdnadshavaren vill det och den mottagande kommunen går med på det. För ett barn som inte har särskilda skäl är det alltså en möjlighet men inte en rättighet att tas emot i en annan kommuns förskola (8 kap. 13 § 2 st. skollagen).

Ett barn som bor växelvis hos sina föräldrar i olika kommuner har inte rätt till en förskoleplats i båda kommunerna.

Pedagogisk omsorg

Kommunen erbjuder möjlighet att ansöka om plats i pedagogisk omsorg i stället för förskola om barnets vårdnadshavare önskar det.

Pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola och fritidshem. Pedagogisk omsorg vänder sig till barn i samma åldrar (1–12 år) som de barn och elever som går i förskola och på fritidshem. Verksamheten ska stimulera barns utveckling och lärande och utformas så att den förbereder barnen för fortsatt lärande (se 25 kap. skollagen).

Vänersborgs kommun erbjuder barn, som går i pedagogisk omsorg i stället för förskola, att delta i allmän förskola inom förskolans verksamhet enligt bestämmelserna i 8 kap. skollagen.

Det finns några viktiga skillnader mellan pedagogisk omsorg och förskola/fritidshem:

- Förskolan och fritidshemmet styrs av läroplaner. Förskolans läroplan ska vara vägledande men inte bindande för pedagogisk omsorg. Det innebär att verksamheten kan tillämpa läroplanen utifrån sina egna förutsättningar.
- I förskola och fritidshem ska det finnas högskoleutbildad personal, till exempel förskollärare. I pedagogisk omsorg ska det finnas perso-

- nal med utbildning eller erfarenhet som gör att de kan tillgodose barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet.
- I förskola och fritidshem bedrivs undervisning och utbildning. Pedagogisk omsorg ingår inte i det svenska skolväsendet, utan är ett alternativ till utbildning i förskola eller fritidshem. För pedagogisk omsorg gäller de gemensamma bestämmelserna i skollagen bara om det anges särskilt.

Ansökan om plats till förskola och pedagogisk omsorg

Ansökan till förskola och pedagogisk omsorg kan göras sex månader innan placeringen ska börja. Vid ansökan görs maximalt tre val som rangordnas efter prioritering. Ansökan görs via e-tjänst på kommunens hemsida.

Platsfördelning förskola och pedagogisk omsorg

När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl har behov av särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola ska skyndsamt erbjudas förskola (8 kap. 14 § skollagen).

Placeringar sker i den ordning som anmälningar inkommit. Vid lika anmälningsdatum gäller födelsedatum på barnet där äldre går före yngre, syskonförtur i mån av plats tillämpas i möjligaste mån. Erbjudande om plats skickas via sms och epost. Vårdnadshavare accepterar eller avböjer platserbjudande via kommunens e-tjänst. Båda vårdnadshavarna måste besvara platserbjudandet.

Plats måste accepteras inom sju dagar från det datum då platserbjudandet skickades ut. Accepterar vårdnadshavare platserbjudandet till förstahandsvalet står barnet inte kvar i barnomsorgskön eftersom kommunen erbjudit önskad plats. Accepterar vårdnadshavare platserbjudande till andra- eller tredjehandsval står barnet kvar i kö till önskat förstahandsval.

Om erbjudande om förstahandsval avböjs tas barnet bort ur barnomsorgskön och vårdnadshavare får vid behov göra en ny anmälan. Garantitiden på fyra månader börjar då om.

Om erbjudande av placering som inte är förstahandsval avböjs står barnet kvar i kö till förstahandsvalet. Kommunen har då fullgjort sin skyldighet att erbjuda plats inom garantitiden.

Plats erbjuds i den omfattning som behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete, studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Kommunen inhämtar intyg från vårdnadshavare för att styrka rätt till plats.

Om vårdnadshavare blir arbetslös, föräldraledig eller önskar endast allmän förskola för barnet förändras omfattningen av barnets vistelsetid. Förändringar i placeringsgrunden ska alltid anmälas till förvaltningen.

Rätt till bibehållen plats vid längre tids frånvaro

Anmäld frånvaro

Vårdnadshavare kan anmäla att man inte kommer att nyttja plats i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem under högst tre månader med rätt till bibehållen plats. Vid särskilda skäl, exempelvis sjukdom eller andra angelägenheter, kan vårdnadshavare ha rätt att ha plats kvar vid längre tids frånvaro än tre månader. Anmälan görs via e-post eller telefon till barn- och utbildningsförvaltningen. Nyttjas inte platsen efter tre månader sägs den upp med omedelbar verkan. Meddelande om att platsen sagts upp sker skriftligen.

Ej anmäld frånvaro

Plats som stått outnyttjad i två månader utan föregående anmälan kan sägas upp av barn- och utbildningsförvaltningen. Uppsägning av outnyttjad plats sker med omedelbar verkan. Meddelande om att platsen sagts upp sker skriftligen.

Introduktion

När barnet börjar i förskola eller pedagogisk omsorg medverkar vårdnadshavare under en introduktionsperiod. Detta görs i överenskommelse med respektive förskola eller pedagogisk omsorg.

Fritidshem

Rätt till plats i fritidshem

Vänersborgs kommun erbjuder utbildning i fritidshem för elever från och med vecka 32 det år man börjar förskoleklass, grundskola eller grundsärskola till och med vårterminen det år de fyller 13 år (14 kap. 3 och 7 §§ skollagen).

Utbildning i fritidshem erbjuds så snart det framkommit att eleven behöver en sådan plats. En elev har rätt till utbildning i fritidshemmet så mycket som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier, eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. En elev ska även erbjudas utbildning i fritidshem om eleven av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning.

Det finns också barn som har rätt till fritidshem trots att de inte är eller ska vara folkbokförda i Sverige. Det gäller bland annat asylsökande barn, barn som har ansökt om eller fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och barn som har rätt till utbildning i Sverige till följd av EU-rätten, EES-avtalet eller avtalet mellan EU:s medlemsländer och Schweiz om fri rörlighet för personer (29 kap. 2 § skollagen).

Ansökan om plats

Ansökan till fritidshem görs via e-tjänst på kommunens hemsida.

Platsfördelning

Plats i fritidshem erbjuds i den omfattning som behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete, studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt (14 kap. 5 § skollagen).

Elever ska även i andra fall än som avses i 5 § erbjudas utbildning i fritidshem, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning (14 kap. 6 § skollagen).

Eleven placeras på fritidshem vid den skolenhet där eleven är placerad. Behov av plats styrks med intyg från vårdnadshavare. Förändringar i placeringsgrunden ska anmälas till förvaltningen. Om du blir arbetslös eller slutar att studera så upphör rätten till fritidshem såvida inte barnet har rätt till platsen utifrån eget behov eller särskilt stöd i 14 kap. 5 och 6 §§ skollagen (se ovan).

Omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Rätt till plats i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Kommunen erbjuder omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt (25 kap. 5 § skollagen). Omsorg på kvällar, nätter och helger erbjuds till barn folkbokförda i Vänersborgs kommun, från ett års ålder till och med till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år. Behov av plats styrks med intyg från vårdnadshavare. Uppdaterat intyg skall inkomma inför varje läsår.

Barn 1–5 år beviljas endast en kommunal förskoleplacering. Detta innebär att barn 1–5 år som beviljas omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds, har hela sin förskoleplacering vid den enhet som erbjuder omsorg på kvällar, nätter och helger.

Elever 6–13 år får omsorg under tid då fritidshem inte erbjuds, vid den enhet som har öppet kvällar, nätter och helger, övrig tid gäller ordinarie placering vid fritidshem.

Ansökan om plats

Ansökan kan göras sex månader innan placeringen ska börja. Ansökan görs via e-tjänst på kommunens hemsida.

Platsfördelning

Plats i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds garanteras inte. Placeringar sker i den ordning som anmälningar inkommit. Vid lika anmälningsdatum gäller födelsedatum på barnet där äldre går före yngre, syskonförtur i mån av plats tillämpas i möjligaste mån. Platserbjudande skickas via sms och e-post. Vårdnadshavare accepterar eller avböjer platserbjudande via kommunens e-tjänst. Båda vårdnadshavarna måste be-

svara platserbudandets. Plats måste accepteras inom sju dagar från det datum då platserbudandets skickades ut.

Om vårdnadshavare blir arbetslös eller föräldraledig har barnet inte längre rätt till plats i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds. Om förändring sker med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt som medför att barnet inte längre har rätt till plats i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds upphör platsen. Förändringar i placeringsgrunden ska alltid anmälas till förvaltningen.

Uppsägning av plats

Uppsägning av plats i förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem och plats i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds görs via kommunens e-tjänst. Uppsägningstiden är två månader och räknas från den dag uppsägningen registrerats. Om uppsägning gällande del av plats önskas gäller ordinarie uppsägningsregler för den delen som sägs upp. Vid övergång från kommunal till enskild verksamhet gäller två månaders uppsägningstid. Kommunal plats behöver inte sägas upp vid omplacering mellan olika förskolor och mellan olika fritidshem. Om ingen annan överenskommelse gjorts upphör förskoleplaceringen söndag vecka 31 det år barnet fyller 6 år. Fritidshemsplatsen upphör vid vårterminens slut det år eleven fyller 13 år.

Verksamhet under sommaren

Under några sommarveckor stängs verksamheten på merparten av enheterna. Om barnomsorgsbehov finns under dessa veckor erbjuds någon av kommunens förskolor eller fritidshem. Ansökan till barnomsorg dessa veckor görs via kommunens hemsida.

Kompetensutvecklingsdagar m.m.

Förskolor och fritidshem har sex dagar kompetensutvecklingsdagar per år och pedagogisk omsorg tre dagar per år för kompetensutveckling. Vårdnadshavare informeras om vilka dessa dagar är minst två månader innan stängningen äger rum. Vid kompetensutvecklingsdagar erbjuds alternativ till ordinarie verksamhet.

Stängning av enskilda förskolor, pedagogisk omsorg och fritidshem kan även förekomma vid oförutsedda händelser.